

Verkiezingsprogramma 2018-2022 GroenLinks Wormerland

*Het is tijd voor verandering.
Omdat het kan en omdat het moet.*

Inhoud

Het kan anders. Het moet anders. Ook in Wormerland.....	3
Waar moet de gemeente vooral op inzetten?	3
Wat kunt u van de raadsleden van GroenLinks verwachten?	3
De sociale gemeente.....	5
Eerlijke kansen	5
Menselijke zorg.....	5
Iedereen doet mee.....	6
Wat gaat GroenLinks doen:	6
De groene gemeente.....	8
Groene wijken en kernen	8
Gezonde lucht.....	8
Groen in de buurt.....	8
Gezond klimaat.....	8
Wat gaat GroenLinks doen:	9
De open gemeente.....	11
Een gemeente die luistert naar burgers	11
Samen werken aan veiligheid	11
Gastvrije gemeente.....	11
Aantrekkelijke gemeente met veel cultuur.....	11
Wat gaat GroenLinks doen	12

Het kan anders. Het moet anders. Ook in Wormerland.

GroenLinks staat voor verandering. Wij staan voor een nieuwe manier van politiek bedrijven. Voor een politiek waarin niet de winst op korte termijn centraal staat, maar ons gemeenschappelijke belang op de lange termijn. Wij staan voor eerlijk delen in plaats van hardvochtig bezuinigen. Wij staan voor verbinding, vertrouwen en hoop, in plaats van verdeeldheid. Wij willen een sociale, groene en open gemeente zijn. Daar hebben wij de afgelopen 4 jaar voor gestreden en dat beleid willen wij intensiveren.

Waar moet de gemeente vooral op inzetten?

GroenLinks vindt dat de volgende thema's de komende jaren prominent op de agenda moeten staan:

- Ouderenzorg en ruimte voor jeugd
- Sociale zekerheid en economie
- Wonen, mobiliteit en duurzaamheid
- Cultuur en cultuurhistorie
- Landschap en milieu
- Toerisme
- Bestuur en participatie

Wat kunt u van de raadsleden van GroenLinks verwachten?

Als gemeente staan we voor ingewikkelde opgaven: van klimaatverandering, van een noodzakelijke en ingrijpende energietransitie, van spanningen in de samenleving wegens ongelijkheid en van een gecompliceerde vluchtelingenproblematiek. Op de schaal van Wormerland manifesteren deze problemen zich en wij zullen daarop ook in Wormerland antwoord moeten vinden. GroenLinks is daar klaar voor.

- Betrokkenheid en inzet,
- Kritische raadsleden met passie voor de belangen van Wormerland en met gedegen kennis en ervaring van wat er in Wormerland speelt,
- Creativiteit en innovatie in het oplossen van problemen,
- Oog voor de positie van kwetsbare inwoners,
- Bevordering van een duurzame leefomgeving,
- Natuur en cultuur als kernwaarden,
- Directe dialoog met de inwoner,
- Moed om vanzelfsprekendheden ter discussie te stellen,
- Vernieuwing in de wijze van besturen van de gemeente, in dialoog met zijn burgers.

“De historische bedrijfspanden langs de Zaan zijn getransformeerd tot een levendig en dynamisch stedelijk gebied met een mix van wonen, werken en recreëren. Maar ook cultuurhistorie is hier van groot belang. Het industrieel erfgoed langs de Zaan vertelt immers de historie van het gebied”

De sociale gemeente

GroenLinks wil dat iedereen in onze gemeente een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Iedereen moet kunnen meedoen, via een betaalde baan, vrijwilligerswerk of op school. Als het mensen zelf niet lukt om een baan te vinden, dan willen wij dat de gemeente helpt. Als je baan verliest of ziek wordt, of in een financieel moeilijke situatie zit, moet er een goed sociaal vangnet zijn. Wormerland laat mensen nooit in de steek. GroenLinks vindt ook dat ieder kind een goede start en een eerlijke kans verdient. Om goed te kunnen leren op school, maar ook om te ontdekken wat zijn of haar dromen zijn. En in de zorg staan niet regels en structuren centraal, maar aandacht voor de mens. Er is ruimte om te kijken naar wat mensen kunnen en wat zij zelf willen. Bovendien willen wij dat iedereen kan wonen in een betaalbaar huis.

Eerlijke kansen

Wie je ouders zijn, mag niet bepalen hoe ver je kunt komen of hoe groot je kunt dromen. Ieder kind verdient een goede start. Ons onderwijs moet er daarom op zijn gericht om de achterstanden waarmee sommige kinderen beginnen, weg te werken en zo de talenten van kinderen verder te ontwikkelen. Geen enkele jongere mag voortijdig afhaken of worden afgeschreven. Iedereen die leerplichtig is, zit of op school, of volgt een leerwerktraject. Op school en daarbuiten geven wij kinderen de ruimte met voldoende sport- en speelvoorzieningen.

Soms komen kinderen of jongeren in zulke grote problemen dat zij hulp nodig hebben. GroenLinks vindt dat jeugdzorg snel moet kunnen optreden, omdat zo veel leed kan worden voorkomen. Wij vinden wachtlijsten echt onacceptabel. De zorg moet goed aansluiten bij wat kinderen en jongeren nodig hebben. Daarom moeten kinderen en hun ouders ook zelf een stem hebben in het zoeken naar de beste oplossing.

Menselijke zorg

Ouderen en mensen met een beperking verdienen menselijke zorg. GroenLinks wil dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen in hun eigen, vertrouwde omgeving. In de zorg staan mensen die hulp nodig hebben centraal, met hun eigen talenten en hun eigen behoeften. Dát moet het uitgangspunt zijn, in plaats van de regels van de gemeente. GroenLinks heeft al veel bereikt in het verbeteren van de menselijke zorg in Wormerland, en het kan altijd beter. Dat is ons uitgangspunt.

Wij vinden ook dat de zorg breder moet zijn dan alleen het beter maken van de patiënt. Er moet oog zijn voor alle problemen waar mensen mee te maken hebben: werk, inkomen, wonen en gezondheid en jeugdzorg. Al die terreinen moeten niet apart, maar in samenhang worden aangepakt. Het is belangrijk dat professionele hulpverleners, verpleegkundigen van de thuiszorg, andere begeleiders, schuldhulpverleners, de huishoudelijke hulp, mantelzorgers en vrijwilligers goed met elkaar samenwerken en elkaar snel weten te vinden. Van sociale wijkteams verwachten we een 'eropaf-mentaliteit': als mensen zich bij het loket melden omdat het water hen aan de lippen staat, wordt er geen afspraak voor over zes weken gemaakt, maar word je meteen geholpen. Deze 'zorg op maat' moet ook beschikbaar zijn in Wormer én in de kernen Jisp, Spijkerboor, Oostknollendam en Neck.

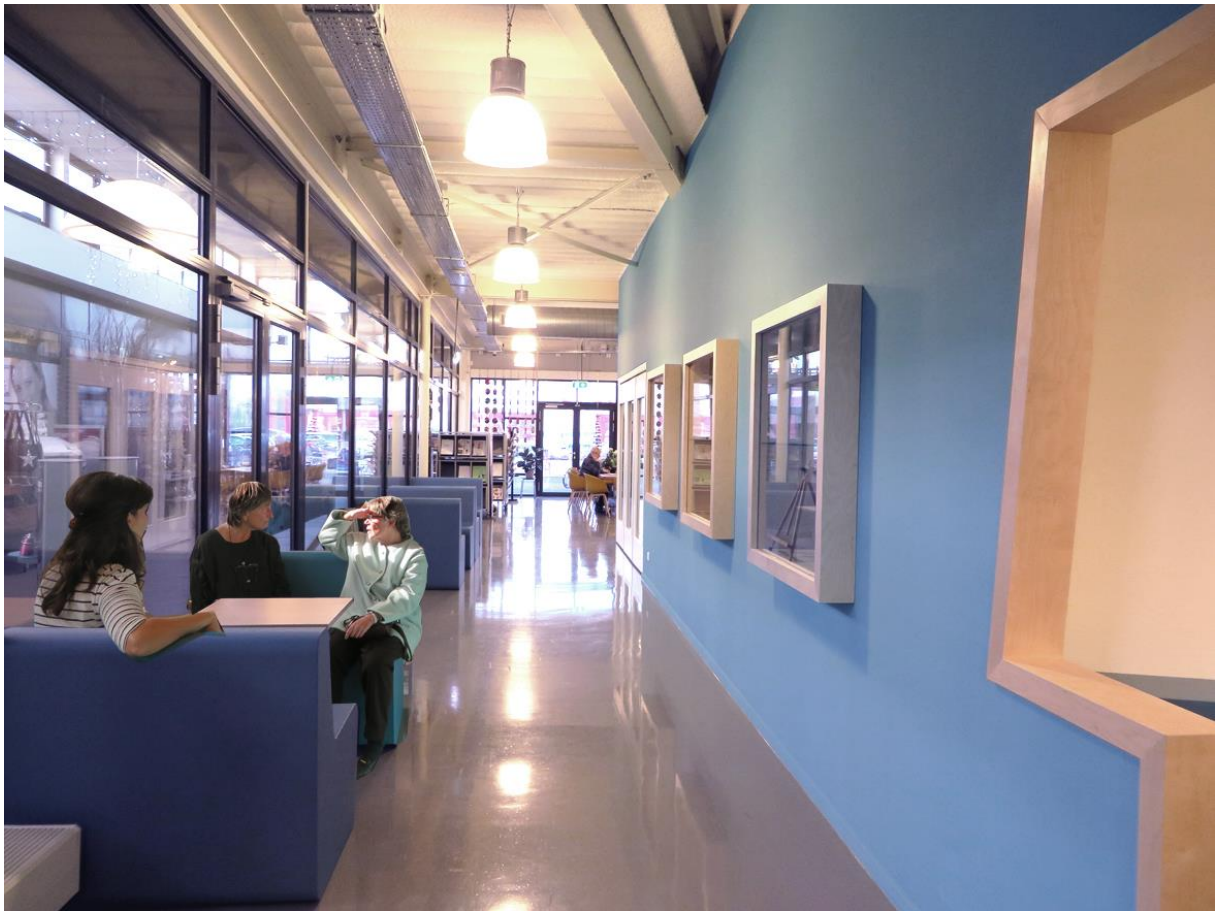

Iedereen doet mee

Voor ieder mens is het belangrijk om te werken of om op een andere manier het gevoel te hebben 'een steentje bij te dragen' aan de samenleving. GroenLinks wil dat iedereen kan meedoen. Ons uitgangspunt is altijd: minder regels en meer vertrouwen in de keuzes van mensen zelf. Wij willen af van de onnodige, 'pesterige' regels voor mensen met een bijstandsuitkering. Wij vinden dat zij meer mogen bijverdienen en willen dat er minder dwang wordt opgelegd.

Wat gaat GroenLinks doen:

- Wij stimuleren mensen en geven ze de ruimte. Wij kiezen voor een inclusieve samenleving: iedereen hoort erbij en iedereen doet mee. We gaan experimenteren met nieuwe vormen van participatie, waarin keuzevrijheid, waardering en zelfontplooiing centraal staan.
- We betrekken kinderen en jongeren actief bij alles wat er voor hen wordt georganiseerd. GroenLinks wil met jongeren in gesprek, hen stimuleren en uitdagen, en inspelen op hun behoeftes. We praten niet óver jongeren, maar mét jongeren over school en opleiding, de inrichting van speel-, sport- en ontmoetingsruimte, jongerenwerk, bestrijding van jongerenoverlast en decentralisatie van de jeugdzorg. We stellen een jongerenbudget samen waaruit goede initiatieven kunnen worden betaald. Samen met Scwo en de dorpshuizen in de kleine kernen wordt een breed programma van activiteiten samen met jongeren uitgevoerd.
- Wij willen dat ouderen en mensen met een beperking zolang als zij willen, thuis kunnen wonen. Samen met de woningcorporaties in Wormerland zoeken wij naar oplossingen die het wonen voor ouderen prettiger maakt.
- Wij zorgen voor voldoende sociale huurwoningen en voldoende huur- en koopwoningen voor starters en mensen met een middeninkomen. We staan open voor kleinschalige alternatieve wooninitiatieven die de leefbaarheid van de kernen en het platteland vergroten.
- Wij willen een gemeente zijn met een actief dementie-netwerk. We hebben aandacht voor de situatie waarin mensen met dementie én hun mantelzorgers verkeren.
- Voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zoeken wij in overleg met regiegemeenten, maatschappelijke instellingen en verenigingen en lokale ondernemers, maatschappelijk nuttig werk.
- De relatie tussen Wormerland, de cacaobedrijven en Ghana willen we verder benutten en uitbouwen naar maatschappelijk en cultureel terrein.
- Wormerland wordt een Fairtrade gemeente.
- GroenLinks wil een armoedevrij Wormerland door te investeren in een actieve aanpak van de schuldenproblematiek via goede preventie, schuldsanering en nazorg. Dat doen we met een eigen team aan schuldhulpverleners. Wij kiezen voor ruimhartige inkomensondersteuning, zodat mensen met een minimumuitkering of werkende armen zich niet uitgesloten voelen en hun kinderen gewoon mee kunnen doen aan sportieve en culturele activiteiten.
- In de kleine kernen Oostknollendam, Jisp, Spijkerboor en Neck blijven de voorzieningen behouden voor functies die recht doen aan de sociale gemeenschap, zoals dorpshuizen en gymzalen. De gemeente verplicht zich om samen met burgers te zoeken naar een optimale benutting van de lokale voorzieningen.

“Met de opening van de multifunctionele accommodatie “de Omslag” hebben wij eindelijk ons bruisende hart weer terug in Wormer. In de Omslag wordt de samenwerking tussen het Dienstencentrum, Scwo en de Bieb geoptimaliseerd. De activiteiten van deze partijen zorgen er onder meer voor, dat alle inwoners goed mee kunnen blijven doen in de samenleving. Dat is van groot belang gezien de zorgtaken die de gemeente sinds 1 januari 2015 uitvoert.”

De groene gemeente

GroenLinks wil de gezonde balans in onze wijken en kernen verbeteren. Het effect van aantasting van onze leefomgeving kun je zien, voelen en ruiken in de vervuiling van de lucht, het water en het landschap. Wij willen dat anders! GroenLinks wil de wegwerpeconomie omvormen tot een circulaire economie. Grondstoffen zijn dan geen afval meer, maar worden telkens opnieuw hergebruikt. En energie halen we niet langer uit vervuilende fossiele brandstoffen, maar uit duurzame alternatieven en de gemeente geeft het goede voorbeeld.

GroenLinks kiest voor een schoon Wormerland, waar onze kinderen gezond kunnen opgroeien. Samen met lokale energiecoöperaties, groene doe-het-zelvers en iedereen die zich inzet voor een mooie en groene gemeente gaan we daarvoor strijden.

Groene wijken en kernen

Ons buitengebied bevat veel groene natuur. Maar deze natuur is niet voor iedereen gemakkelijk bereikbaar. In een groene wijk is het leven prettiger. Onze kinderen kunnen lekker buiten spelen en wij zelf kunnen dicht bij huis wandelen, fietsen en sporten. Daarom wil GroenLinks het groen in onze gemeente beschermen en zelfs uitbreiden. We sieren onze wijken met lommerrijk groen van bomen, met sportveldjes en met mooie parkjes. We houden onze straten en pleinen, onze plantsoenen en ons natuurgebied schoon! Wie iets vervuult, ruimt het zelf op, dat is ons principe. Daarom laten we de vervuiler meer betalen.

Gezonde lucht

Als onze kinderen buitenspelen of wij door het dorp fietsen, is het inademen van schone en gezonde lucht van levensbelang. Daarom kiest GroenLinks voor schoon vervoer. Wij gaan zorgen voor een openbaar vervoer dat ons zonder uitstoot van schadelijke gassen brengt naar waar we moeten zijn. Binnen de dorpen willen we dat je je gemakkelijk te voet kunt verplaatsen. Maar we geven ook ruim voorrang aan de fiets, door betere fietspaden aan te leggen, of aan te sluiten op fietssnelwegen naar Zaanstad, Purmerend of verder. En voor aansluiting op het openbaar vervoer zorgen wij voor handige plekken voor het parkeren van je fiets. Voor elektrische auto's verbeteren we bovendien de oplaad- infrastructuur. Wonen, werken en ontspannen brengen we dicht bij elkaar zodat we minder ver hoeven te reizen.

Groen in de buurt

GroenLinks wil dat de groene gebieden rondom Wormerland bereikbaar worden te voet, per fiets of met de boot. De groene buffer met Oostzaan, Landsmeer en Waterland gaan we versterken en we verbinden het groen binnen en buiten Wormerland, want ook dieren moeten zich vrij kunnen bewegen en planten moeten zich vrij kunnen verspreiden. Zo kan iedereen van ons mooie landschap genieten en gaan natuur en ontspanning hand in hand. GroenLinks kiest voor een gezonde agrarische sector. Dat betekent in de eerste plaats: geen schaalvergroting en geen mega-stallen en bevordering van de bio-diversiteit. Dat is beter voor de dieren, maar óók voor de gezondheid van mensen.

Gezond klimaat

GroenLinks zet zich in voor een gezond en goed leven, nu én in de toekomst. Een gezonde leefomgeving reikt natuurlijk verder dan onze gemeente. Maar uiteindelijk gaat het erom dat wij allemaal doen wat we kunnen. Op internationaal, nationaal, regionaal maar óók op lokaal niveau. De wereldwijde afspraken om klimaatverandering een halt toe te roepen, passen we natuurlijk toe in onze gemeente. In huizen willen we niet langer aardgas gebruiken voor de

verwarming of om mee te koken. Woningen in Wormerland moeten beter worden geïsoleerd. En we gaan onze eigen energie opwekken. Een grote opgave, maar wel een belangrijke. Want behalve een gezondere leefomgeving zorgen deze maatregelen ook voor werk en bovendien: voor een lagere energierekening.

Wat gaat GroenLinks doen:

- Wij willen een ambitieus klimaatbeleid dat erop is gericht om al vóór 2050 volledig klimaatneutraal te zijn. Als gemeente geven wij het goede voorbeeld aan onze burgers.
- Wij maken in onze gemeente zo veel mogelijk gebruik van de zon, nieuwbouw wordt niet langer meer aangesloten op het aardgasnet en de gemeente coördineert de eerste stappen op weg naar aardgasloze woonwijken.
- Wij kiezen voor veel extra groen in en om de dorpen door extra bomen te planten. Dat is niet alleen mooi maar zorgt ook voor extra schone lucht. En we stimuleren groen in de tuin door de verstening te ontmoedigen zodat hemelwater goed opgevangen kan worden. Kinderen krijgen groen educatie op school en leren al jong over voedsel en gezondheid.
- Wij geven voorrang aan schoon vervoer: de fiets, de voetganger en elektrisch en openbaar vervoer, ook naar de kernen Jisp, Oostknollendam en Wijdewormer. Er komt een fietsveilige rotonde bij de Zaanbrug en de Dorpsstraat in Wormer wordt een fietsstraat waar de auto te gast is en vrachtverkeer beperkt wordt toegelaten.
- We bevorderen duurzaam toerisme zoals wandelen in de Engewormer, kamperen bij de boer, elektrisch varen in het Wormer- en Jisperveld en aantrekkelijke fietsroutes.
- Samen met Zaanstad zal gezocht worden naar de beste manier om een fietsstraat te realiseren naar Zaandam en de aansluiting naar Amsterdam waarbij de drukke Zaanse Schans wordt ontzien.
- We verwijderen asbest daken op een veilige manier. Eigenaren worden gestimuleerd om asbest daken te vervangen door een zonnedak.
- Wormerland wijst vuurwerkvrije zones aan.
- De ingezette vervanging van straatverlichting door slimme en energiezuinige LED-verlichting gaan we versnellen. Openbare verlichting moet veilig zijn en mag geen overlast geven voor mens en dier.
- Ons weidse landschap houden we puur. Grootschalige woningbouw in de Wijdewormer is uitgesloten. In het buitengebied toetsen we elke bebouwingsaanvraag op een bijdrage aan een groene en duurzame toekomst.
- Uitbreiding van snelweg A7 staan we alleen toe als er compenserende maatregelen ten aanzien van fijnstof- en CO₂-uitstoot worden toegepast.

“De nieuwe omgevingswet die vanaf 2019 zal worden toegepast is voor GroenLinks een moment om zich nadrukkelijker te bemoeien met het inrichten van een groene en duurzame leefomgeving. Een schone en gezonde toekomst moet leidend zijn bij inrichtingsvraagstukken in plaats van economische afwegingen. We moeten nu beginnen met de aanleg van gasloze wijken om uiterlijk 2050 te voldoen aan het klimaatakkoord”

De open gemeente

GroenLinks staat voor jouw vrijheid. In een open samenleving kun je zijn wie je bent en zeggen wat je vindt. Je voelt je er thuis en veilig. We gaan er respectvol met elkaar om. Ook al is iemand anders dan jij: we geven elkaar een kans. Altijd. In Wormerland wonen mensen met verschillende achtergronden, overtuigingen en voorkeuren. Als we als samenleving willen groeien, moeten we ons állemaal in elkaars problemen, gevoelens en opvattingen durven inleven.

Een gemeente die luistert naar burgers

In Wormerland wonen vrije, autonome en mondige burgers. GroenLinks wil dat burgers meer te zeggen krijgen over de plek waar ze leven, wonen, werken en ontspannen. Wij willen dat mensen mee kunnen praten en mee kunnen denken over de beslissingen die hen raken. We willen dat de gemeente naar hen luistert. Sámen zoeken we naar nieuwe manieren van discussie en samen zoeken we naar oplossingen voor problemen in onze dorpen. Iedereen wordt gehoord: mondige burgers die makkelijk meepraten, maar ook inwoners voor wie praten wat minder vanzelfsprekend is.

Wormerland werkt ook actief mee aan nieuwe initiatieven van burgers ter verbetering van hun eigen buurt. En het is belangrijk om ook samen te werken met andere gemeenten. De menselijke maat is daarin altijd ons eerste uitgangspunt: de gemeente moet zo dicht mogelijk bij haar burgers staan.

Samen werken aan veiligheid

We zijn trots op onze open en vrije samenleving: die waarden moeten we beschermen. Het is ontoelaatbaar dat inwoners zich onveilig voelen in hun eigen omgeving of dat ze worden weggepest of mishandeld. We zetten in het bijzonder in op het voorkomen van problemen als gevolg van radicalisering en polarisatie. Samen met de politie moet de gemeente werken aan veilige buurten en ingrijpen daar waar het misgaat. Maar het voorkómen van criminaliteit is nog beter. Om de veiligheid op straat te waarborgen, moet de politie daadkrachtig optreden tegen overlast en criminaliteit.

Gastvrije gemeente

Een open samenleving betekent ook een gastvrije samenleving. Wormerland biedt mensen die op de vlucht zijn voor oorlog of onderdrukking een veilige haven. Tijdens hun procedure zijn vluchtelingen onderdeel van onze gemeente. Dat vraagt inzet van henzelf, maar ook van ons als lokale samenleving. Tegen racisme en discriminatie stellen we harde grenzen.

Aantrekkelijke gemeente met veel cultuur

Wij zijn trots op ons lokale culturele erfgoed en zorgen daar goed voor. Bij een open gemeente hoort ook een bruisend cultureel aanbod. Kunst stelt vragen bij wat we dachten zeker te weten. Kunst verbeeldt werelden die er niet zijn. Kunst verrijkt ons leven en geeft glans aan ons bestaan. Maar kunst kan ook bijdragen aan ontspanning, ontmoeting en zelfontplooiing, bijvoorbeeld als mensen zingen in een koor, schilderles nemen of dansen in een groep. GroenLinks vindt het daarom belangrijk dat alle kinderen al jong toegang hebben tot cultuur - onafhankelijk van het inkomen van hun ouders.

Wat gaat GroenLinks doen

- Samen met culturele instellingen, de Zaanse Schans en de Zaanbocht ontwikkelen wij een cultuurvisie voor het gebied langs de Zaanoevers.
- Cultuur is voor iedereen: onze gemeente participeert in het Jeugdcultuurfonds dat kinderen uit armere gezinnen in staat stelt om bijvoorbeeld dans-, theater- of muzieklessen te nemen.
- Wij faciliteren initiatieven en innovaties op het gebied van energie, zorg en ondernemen.
- Wij laten ons adviseren door burgers met kennis. Burgerparticipatie moet al in de eerste fase van een project een prominente plek krijgen. We vragen onze inwoners tips voor een betere dienstverlening.
- Raads- of commissievergaderingen die betrekking hebben op onderwerpen in de wijk of de kernen, worden in de wijk of de kern gehouden. De gemeente moet de burger opzoeken.
- In samenwerking met SCWO en de Dorpshuizen zoeken we naar meer activiteiten die aansluiten bij de wensen van de inwoners.
- Wij ondersteunen eigen initiatieven van burgers, professionals en organisaties die Wormerland eerlijker, mooier en schoner kunnen maken. GroenLinks wil kijken naar wat mogelijk is in plaats van telkens weer beperkingen op te leggen.
- WhatsApp buurtpreventie en Burger Hulp Verlening zijn burgerinitiatieven die op onze steun kunnen rekenen. Nieuwe vormen van samenwerking tussen de Veiligheidsregio, de gemeente en burgers moet ook op financiële steun kunnen rekenen. Er komt een AED netwerk in Wormerland.
- Wormerland zet zich in om snel internet voor iedere burger mogelijk te maken. Ook in het buitengebied.
- De gemeente voert regie over de inburgering, samen met de vluchteling.
- GroenLinks wil dat Wormerland zelfstandig blijft en haar groene idealen in de regio blijft verdedigen. Dat kan het beste door samen te werken met de andere groene gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Waterland.
- GroenLinks is voor een structureel sluitende financiële begroting. Rioolrechten en afvalstoffenheffing zijn kostendekkend vanwege het principe de vervuiler betaalt. De algemene reserve bedraagt maximaal 10% van de begroting. Een teveel aan reserves dient terug te vloeien naar de burger en aangewend te worden voor de financiering van voorzieningen waar alle burgers baat bij hebben. Diensten die de gemeente levert, zijn kostendekkend tenzij dat leidt tot onaanvaardbaar hoge tarieven. Er komt een openbaar subsidieregister zodat iedereen kan zien wie subsidie van de gemeente ontvangt.

“Theater de Kaasfabriek is een nieuw, toegankelijk en breed podium gerealiseerd voor iedereen. Of je nu een voorstelling wilt zien, een film of genieten van popmuziek. In het nieuwe theater kunnen alle inwoners van Wormerland terecht. Het wordt een creatieve plek midden in ons dorp, midden in de gemeenschap; iets moois waar we nog vele jaren van kunnen genieten en dat door middel van burgerparticipatie tot stand is gekomen.”